

MATABETE I ERONI

Veivuke ena Veituberi

Veika me Vukea na
iVolavakarau 1

Tabaka na
Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai
Salt Lake City, Utah

© 2008 mai na Intellectual Reserve, Inc.
Dodonu kece e taqomaki
Tabaki mai Amerika

Vakadonui me vakavalagi: 01/08
Vakadonui me vakadewa: 01/08

iVakadewa ni iVoladusidusi ni Veivuke kina Matabete i Eroni 2009(er) iVolavakarau 1
iVosavosa:
06753 858

iVoladusidusi ni Veivuke kina Matabete i Eroni 2009 — iVolavakarau 1

Na veika ni veivuke ogo era sa digitaki me vukei ira na iliuliu mera vakavulica na ivunau kei na ivakavuvuli vakalotu ena iVolavakarau ni Matabete i Eroni 1 ka ganita na ka era sotava tiko na cauravou, me veisotari kei na ivakavuvuli vakaparofita ka me ra bulataka sara ga o ira e tu vei ira na Matabete i Eroni. Na veika ni veivuke ogo era sa vakatututaki mera vakayagataki vata kei na lesoni. Digitaka ena masumasu na ka ni veivuke mera tuberi kina na cauravou ena vuli ka me na veivuke ena kena vaqaqacotaki na nodra vakabauta kei na ivakadinadina.

Lesoni 1: Na Matabete

TARO

- Meu na vakamacalataka vakacava vua e dua na noqu itokani se cava na matabete?
- Ena vaqaqacotaka vakacava na noqu ivakadinadina kei na noqu matavuvale na noqu dau qarava vagumatua na noqu itavi vakamatabete?

IKURI NI VEIVUKE

- Thomas S. Monson “A Matabete Vakaturaga” *Ensign* kei na *Liaona* Nov. 2007, 59–61.
- Thomas S. Monson, “Na Matabete—ai Solisoli Tabu” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2007, 57–60. Vakasamataka me sosomitaka na inaki ni lesoni ena ivolavakarau ni Matabete i Eroni na ivoladusidusi ni kaulotu nei Peresitedi Monson.
- Henry B. Eyring, “God Helps the Faithful Priesthood Holder,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 55–58. Na itukutuku ogo e vakatavuvulitaka na icakacaka ni ka e rawa ni cakava na Turaga me vukei ira na iliuliu ni matabete mera qarava vakadodonu na nodra itavi.
- Vunau kei na Veiyalayalati 20:38–60; 84:33–39; 107:20, 99–100.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Kuoramu 4 (bete).
- Vulica me cavuqaqataki na inaki ni Matabete i Eroni, me vaka e volai tu ena ivoladusidusi ni iTavi vua na Kalou (t. 7).

Lesoni 2: Na iTavi ni dua na Dikoni

TARO

- Ena tara vakacava na ivakarau ni noqu rai ena vuku ni itavi e lesi mai vei bisopi se o peresitedi ni kuoramu na noqu na laki qarava vakavinaka? (raica V&V 107:99).
- (Baleti ira na bete kei na ivakavuvuli). Na cava e rawa niu cakava meu vukei ira kina na dikoni ena neitou tabanalevu

se tabana mera kila kina na bibi ni Matabete i Eroni kei na ibalebale ni nodra itavi vaka-dikoni?

IKURI NI VEIVUKE

- Dieter F. Uchtdorf, “Raica na iTinitini mai na iTekitekivu,” *Ensign* kei *Liaona*, Me 2006, 42–45.

Nikua, au na vosa vei kemuni na cauravou gugumatua ko ni sa vakarau tiko qo mo ni na vakayacora e dua na veisaututaki e vuravura — o ikemuni o ni sa curuma mai na ituvatuvu ni Matabete i Eroni. . . . Na matabete o ni taura tu oqori e dua na iyaragi qaqa ni caka vinaka. Ko ni bula donuya tiko e dua na gauna ni bolebole levu kei na galala ni veiqaravi. Mevaka ni ko ni luvedaru vakayalo na itubutubu vakalomalagi, ko ni sa galala mo ni na digidigi sara vakadodonu. Ogo ena gadrevi kina na cakacaka vakaukauwa, bula vakaivakarau, kei na rai vakayalomatua, ka na kauta mai na vakacegu kei na galala ena gauna ogo kei na veigauna se tu ki liu.” (t. 42).

- Vunau kei na Veiyalayalati 20:57; 107:99.

KA E SOTAVI

- Sureti ira na cauravou mera wasea vei nodra itubutubu se o nodra iliuliu ni matabete na nodra itavi kei na cava mera cakava me rawa ni qarava kina vakavinaka.

Lesoni 3: qaravi ni Sakaramede

TARO

- Na cava e rawa ni ra cakava na lewe ni kuoramu mera sureta na Yalotabu ena gauna era vakavakarau tiko kina, na gauna era masulaka tiko kina kei na gauna era veivotayaka tiko kina na sakaramede? (Vakasamataka na isulusulu kei na irairai)
- Me na laki tara soti vakacava na veika au vakayacora ena macawa ka tarava na bibi ni kena qaravi na cakacakatabu vakalotu ni matabete?

IKURI NI VEIVUKE

- L. Tom Perry, “As Now We Take the Sacrament,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2006, 39–42. Vakasamataka mo sosomitaka na italanoa ena ivolavakarau ni Matabete i Eroni kei na ka

VEIVUKE KINA VEIVAKAVULICI

*O ira na Matabete i Eroni
era na kila vinakacake
ka laki bulataka na
ivakavuvuli ni ra sa vulica
ka bulataka ena taudaku
ni kalasi. Ni sa vulici oti
na ivakavuvuli ena Siga
Tabu, vakasamataka mo
cakacakataka ena loma
ni macawa, e dua na
vakatutu se itaviqaravi
mai na ivolavakarau ni
iTavi vua na Kalou.*

e a sotava o Elder Perry ena imatai ni gauna e veivotayaka kina na sakaramede.

- Jeffrey R. Holland, “Sanctify Yourselves,” *Ensign*, Nov. 2000, 38–40; na *Liaona* Janu. 2001, 46–49.

Na nomu vakabauta kei na matabete ena vinakata na nomu vinaka taucoko kei na ka vinaka taucoko ena rawa ni ko na dreta sobu mai lomalagi. Era na sega ni vakayagataka na nomu Matabete i Eroni na nomu matabete me vaka e dau vakayagataka e dua tale na italatala qase ni vakayagataka na matabete i Melikiseteki, ia o ira kece na matabete mera na iyaya ni cakacaka ena liga ni Kalou, ka sa dodonu gona kina mera “bula savasava “me vaka e a kaya o Josua. Sa dodonu mo vakarau ka bulasavasava mo veiqaravi. O ya na vuna e kaya wasoma kina na Turaga ena ivolanikalou, ‘O koya mo dou qai savasava kina, oi kemudou sa kauta na iyaya ni Turaga [Aisea 52:11]’ (t. 39).

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Kuoramu 7 (dikoni); iTaviqaravi ni Kuoramu 1 (bete).
- Solia na veika me caka me rawa ni ra vakaitavi kece na cauravou ena kena dau laki soli na sakaramede vei ira era sega ni dau yaco rawa mai ki lotu.

Lesoni 4: *Kumuni vata ni iLavo ni Lolo*

TARO

- Na cava e rawa niu cakava meu matataka kina vakadodonu na Tamada Vakalomalagi kei na iVakabula ena noqu laki kumuni ilavo ni lolo?
- Na cava e ganita kina me tuvaki vinaka tu na yaloda ena gauna ni noda laki kumuni ilavo ni lolo?

IKURI NI VEIVUKE

- Gordon B. Hinckley, “If Ye Are Prepared Ye Shall Not Fear,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2005, 60–62.

Eda sa soli ilavo sara vakalevu kina Kauveilatai Damudamu kei na so tale na itini ni veisoqosoqo ni veivukei. Eda sa solia e milioni mai na ilavo ni lolo kei na ilavo ni veivukei raraba. Ena vukudra o ira era laki ciqoma na veivuke au vakavinavinaka vei kemuni ka vaka talega kina na Lotu” (t. 60).

- Mosaia 4:16, 26; Vunau & Veiyalayalati 52:40; 59:12

KA E SOTAVI

- Tarogi bisopi me vakamacalataka se vakalougatataka ira vakacava na lewenilotu ena tabanalevu se na tabana na ilavo ni lolo. Qo ena rawa ni caka me itaviqaravi ni loma ni macawa.

Lesoni 5: *Vakabauti Jisu Karisito*

TARO

- Au na kila vakacava ni dua sa vakabauti Jisu Karisito?
- O cei ena noqu matavuvale se mai na ivolanikalou sa vakaraitaka ni vakabauti Jisu Karisito?

IKURI NI VEIVUKE

- Quentin L. Cook, “Live by Faith and Not by Fear,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 70–73. Vakasamataka mo soso-mitaka na italanoa ena ikau ni lesoni kei na italanoa nei Elder Cook baleta na waivure
- Iperiu 11:1; Jemesa 1:5–6; Alama 32:21–43.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Matavuvale 3 (vakavuvuli); Takete ni Veivakatocaketaki Vakayalo 2(bete).
- Lesi ira na lewe ni kuoramu mera laki vakavulica e dua na lesoni ni vakabauta kina dua na lotu ni matavuvale.

- Vakayagataka e dua na kabasi se mape mo vakamura e dua na kosi kina dua na vanua sa digitaki oti tu. Qai tukuna vei ira na lewe ni kuoramu baleta na vakabauti ni iyaya e vakayagataka. Na cava o vakamura kina na kena ivakasala? E vakatautauvatataki vakacava kei na vakabauti Jisu Karisito?

Lesoni 6: *Na Yalo Tabu*

TARO

- Ena rawa vakacava kina Yalo Tabu me vukei au meu bula savasava tikoka drotaka mai na veitemaki me vaka na iyalo yalo vakasisila?

IKURI NI VEIVUKE

- Henry B. Eyring, “Gifts of the Spirit for Hard Times,” *Ensign*, June 2007, 18–24.

“Ko sa vakila lo e yalomu kei na nomu vakasama ni so na ka e dina. Ka kila ni sa veivakauqeti mai vua na Kalou. . . . Ena yaco beka mai ni dua e vunau tiko, gauna ni lesoni, se lagati e dua na sere mai valenilotu. Na Yalo Tabu sa ikoya na Yalo ni Dina. Ko na vakacegu, vakanuinui, ka yalomarau ni sa tukuna o Koya e yalomu kei na nomu vakasama ni so na ka e dina. Sa vaka me

veigauna kecega meu na vakila na kamikamica ni rarama. Kevaka me dau tu vei au e dua na ka e butotbuto ena vakaseyavutaki, ka sa na tosocake na noqu gagadre meu cakadodonu” (t. 18).

- Keith K. Hilbig, “Quench Not the Spirit Which Quickens the Inner Man,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 37–39.
- *Vunautaka na Noqu Kosipeli* (2004), 8, 90–91.

KA E SOTAVI

- Wilika vakataki iko na wase 6 ni Vunau & Veiyalayalati. Wasea vua e dua na nomu itubutubu se iliulu ni matabete na gauna o vakila kina na veivakauqeti ni Yalo Tabu ka o qai digitaka kina na ka dodonu.

VEIVUKE KINA VEIVAKAVULICI

O ira na lewe ni kalasi era na makutu mera vakaitavi kevaka me tarogi vei ira na taro ka na vakavure vakasama vei ira ka soli vei ira na gauna mera vakasama mada qai saumi na taro. Ni soli vei ira na lewe ni kalasi na gauna oqo, vakasamataka me volai na taro ena papa se tukuna vei ira na lewe ni kalasi mera vola na kena isau ena dua ana tiki ni pepa (raica Veituberi, Me iLutua ni Noda Bula [1999], 68–70).

Lesoni 7: “Uqeti na Yalo me Veivutuni”

TARO

- Meu na bula li vakaavei niu sa vakila oti na veisau ni yalo ka vakamacalataka tiko na ivolanikalou? (raica Alama 5:14).

IKURI NI VEIVUKE

- David A. Bednar, “Ye Must Be Born Again,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2007, 19–22. Vakasamataka mo veisosomitaka na ivakaraitaki ena lesoni kei na italanoa ena vosa vakatautauvata nei Elder Bednar baleta na kiukaba (pickle).
- Joseph B. Wirthlin, “The Great Commandment,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 28–31.

“Ni sa titobu na noda lomana na Turaga, sa na qai vakasavasavataki na noda vakasama kei na yaloda. Keimami sa sotava ‘na veisau ni . . . yaloi keimami, ka keimami sa biuta tani na gagadre ca ka via kitaka tikoga na ivalavala dodonu’ [Mosaia 5:2]” (t. 30).

- Vakasamataka mo vakayagataka na italanoa kei Alama Lai-lai me sosomitaka na italanoa ena lesoni (raica Mosaia 27; Alama 36).
- Mosaia 5:2; Alama 5:12–14, 26; IlamanI 15:7.

KA E SOTAVI

- Vakasamataka me lagati na “Come, All Ye Sons of God” *Sere*, naba 322) ena lotu ni sakaramede. Vakauqeti ira na cauravou mera veitalanoataka kei na nodra matavuvale na veimalanivosa ni sere oqo kei na veisau na yalo ka vakasamataka se na vukei ira vakacava mera vukea na Turaga ena nodra vakasoqoni vata mai na Isireli.

Lesoni 8: “Vakarokorokotaka na Tamamu”

TARO

- Vakasamataka na veika sa cakava vei au o tamaqu, na cava meu cakava me vakaraitaka niu lomana ka tokoni koya?
- E tara vakacava na ka au cakava na rokovi ni noqu matavuvale?

IKURI NI VEIVUKE

- “Na Matavuvale: Ai Vakaro ki Vuravura Raraba,” *Ensign*, Nov. 1995, 102. Vakasamataka mo veisosomitaka na itukutuku nei Peresitedi Hugh B, Brown ka tiko ena lesoni kei na ikano kei na ikavitu ni parakaravu ni itukutuku raraba ni matavuvale.
- Vakaisosomitaka na Maciu 7:17–20 Tekivu mai na ivolanikalou kei na lesoni vulici ka na veivosataki ni 1 Nifai 2–4. O Nifai e a rokovi tamana vakacava? Veidutaitaka na ka e cakava o Nifai kei rau o Leimani kei Lemueli.
- *Me iSakisaki ni iTabagone* (ivolalobi, 2001), 10–11.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Matavuvale 3, Takete ni Veivakatorocaketaki Vakayalo 12 (dikoni); iTaviqaravi ni Matavuvale 4, Takete ni Veivakatorocaketaki Vaka-

yalo 10–11 (vakavuvuli); iTaviqaravi ni Matavuvale 5, Veivakatorocaketaki Vakayalo 12 (bete).

Lesoni 9: *Dokai ni Tina kei na Vakalou ni Nodra iTavi*

TARO

- Ni vakasamataki na ka sa cakava vei au na tinaqu, meu na vakaraitaka vakacava vua na noqu rokovi koya kei na vakavinavinaka?
- Sa vakalougatataki vakacava na noqu matavuvale niu dau rokova ka doka na tinaqu?

IKURI NI VEIVUKE

- Joseph B. Wirthlin, “Life’s Lessons Learned,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2007, 45–47. Na italanoa nei Elder Wirthlin baleta na nona vakamura na ivakasala nei tinana ena loma ni rara ni qito e vakaraitaka na nona doka na tinana.
- *Me iSakisaki ni iTabagone* (ivolalobi, 2001), 10–11.

- Alama 56:47–48, 56.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Matavuvale 5 (dikoni); takete ni Veivakatorocaketaki Vakayalo 9 (vakavuvuli).
- Bolea mo vukei tinamu ena so na ka me rawa ni galala o koya me cakava e so na ka e ena taletaka.

Lesoni 10: *Duavata na Matavuvale*

TARO

- Na cava e rawa niu cakava e vale me rawa kina niu lewe ni matavuvale dauveivukei?
- Ena rawa beka vakacava meu qarava vaka-dodonu na noqu itavi ni Matabete i Eroni ena noqu matavuvale?

IKURI NI VEIVUKE

- “Na Matavuvale: Ai Vakaro ki Vuravura Raraba,” *Ensign*, Nov. 1995, 102. Vakasamataka me veitalanoataka ni bulataki na ivakavuvuli e tukuni tiko ena ikawalu ni parakaravu ena kauta mai na duavata ni matavuvale.
- H. Bruce Stucki, “Prayer, Faith, and Family: Stepping-Stones to Eternal Happiness,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2006, 96–98.
- 1 Nifai 1:1; 4 Nifai 1:15.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Matavuvale 3, Takete ni Veivakatorocaketaki Vakayalo 2 (dikoni); iTaviqaravi ni Matavuvale 4 (vakavuvuli); iTaviqaravi ni Matavuvale 4–5 (bete).

VEIVUKE KINA VEIVAKAVULICI

Era na vakaitavi ena makutu na cauravou ni ra sa dau vakauqeti mera cakava vakakina. Me kena ivakaraitaki, vakamacalataka ni ko na vinakata me levu sara me sauma na taro sa na vakarau tarogi. Rawa ni ko na kaya, “Au na vinaka e dua ka se bera ni bau tukuna e dua na ka me sauma na taro oqo” (raica Veituberi, Me iLutua ni Nona Bula, 77–78).

Lesoni 11: “Me vaka Au sa Lomani, Dou Veilomani Talega Vakakina”

TARO

- Ena yavalata vakacava na noqu ivakarau, na nona bula e dua na lewe ni kuoramu, ka sega ni vinakata tiko na lako mai lotu se na itaviqaravi? Na cava e rawa niu cakava se cakava na kuoramu me vukea na ka vaka o ya?
- Kevaka meu vakila niu sa vakararawataki mai vua e duatani tale, na cava e rawa niu cakava meu walia na leqa oqori?

IKURI NI VEIVUKE

- Jeffrey R. Holland, “Tongue of Angels,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2007, 16–18. Vakaisosomitaka na italanoa mai na lesoni kei na ivakaraitaki mai na vosa nei Elder Holland.
- Joseph B. Wirthlin, “The Virtue of Kindness,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2005, 26–28. Vakasamataka me vakayagataki na tikina oqo me vukea na veitalanoataki ni bibi ni yalovinaka.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: takete ni Veivakatorocaketaki ni Bula kei na Lewenivanua 2 (dikoni); takete ni Veivakatorocaketaki ni Bula kei na Lerwenivanua 3 (vakavuvuli); takete ni Veivakatorocaketaki Vakayalao 3, 7 (bete).

Lesoni 12: *Muria na Parofita*

TARO

- Na cava e yalataka na Turaga ni da muria na paroffita? (raica V&V 21:5–6).
- Na veivakalougatataki cava so e yaco niu vakamura se vakamura na noqu matavuvale na parofita?

IKURI NI VEIVUKE

- Jeffrey R. Holland, “Prophets in the Land Again,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2006, 104–7. Vakasamataka mo vakayagataka na itukutuku oqo me vakarabailevutaka na veitalanoataki ni bibi ni parofita.
- Vakasamataka na vulici vata ni nona ivunau na parofita ka se qai soli walega oqo vei ira na cauravou. Sureti ira mera bulataka na itagede era sa vulica

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Matavuvale 2 (dikoni, vakavuvuli, bete).
- *iSakisaki ni iTabagone* (ivolalobi, 2001), 2–3. Sureti ira na cauravou mera kilakila se o cei e solia na ivakasala e tiko ena *Me iSakisaki ni iTabagone* ka nanuma toka na ono na kalougata ena lako mai ni bulataka na ivakasala oqo. Vakasamataka mera vola na cauravou ena nodra ivola ni veisiga na kalougata era sotava nira sa dau muria na parofita.

Lesoni 13: *Lewenilotu Kece Mera Daukaulotu*

TARO

- Na cava au sa cakava sara tikoga qo meu vakavakarau kina kaulotu?
- Na cava so e rawa niu cakava meu rawa ni sa daukaulotu sara tikoga qo?

IKURI NI VEIVUKE

- L. Tom Perry, “Toso ki na Veta-e-cake,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 46–49.
- Dieter F. Uchtdorf, “Have We Not Reason to Rejoice?” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 18–21. Vakasamataka mo veisosomitaka na italanoa ena lesoni baleti Mike kei Donna kei na italanoa ni veisau nei Peresitedi Uchtdorf.
- David A. Bednar, “Becoming a Missionary,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2005, 44–47. Na italanoa oqo e vakamacalataki tiko kina na kaulotu ena gauna oqo (raica na imatai ni toroi ecake).

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: takete ni Veivakatorocaketaki Vakayalo 9–10 (dikoni); takete ni Veivakatorocaketaki Vakayalo 8–9 (vakavuvuli); iTaviqaravi ni Matavuvale 6, iTaviqaravi ni Kuoramu 5, takete ni Veivakatorocaketaki Vakayalo 8–11 (bete).

Lesoni 14: *Qaravi ira na Tani*

TARO

- O cei soti na tamata e rawa ni ra laki vosa vei ira na kuoramu ka rawa ni ra solia na galala ni veiqaravi?
- Ena tara vakacava na noqu ivakarau ni qaravi ira na tani na ivakarau noqu veiqaravi kei cei au na qarava?

IKUIRI NI VEIVUKE

- M. Russell Ballard, “The Greater Priesthood: Giving a Lifetime of Service in the Kingdom,” *Ensign*, Sepi. 1992, 71–73. “Na ilesilesi ni matabete era sega ni ivakatakarakara, ia e dodonu ni veiqaravi” (t. 71).
- Steven E. Snow, “Na Veiqaravi,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 102–4.
- Maciu 25:34–40; Luke 10:25–37; Mosaia 18:8–9.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: takete ni Veivakatorocaketaki ni Bula kei na Lewenivanua 10 (dikoni); iTaviqaravi ni Kuoramu 7, takete ni Veivakatorocaketaki ni Bula kei na Lewenivanua 12 (vakavuvuli); takete ni Veivakatorocaketaki ni Bula kei na Lewenivanua 12 (bete); Cakacaka me Qaravi (dikoni, vakavuvuli, bete).

VEIVUKE KINA VEIVAKAVULICI

O ira na cauravou ra na kila vinakacake ka laki bulataka na ivakavuvuli ni sa soli vei ira na galala mera laki vakavulici ira na tani. Oqo ena rawa ni caka kevaka me tukuni vei ira mera wasea vua e dua e dabe tikivi ira na ka era sa vulica. (raica Veituberi, Me iLutua ni Noda Bula, 161).

Lesoni 15: *Duavata Vakaveitacini ena Matabete*

TARO

- Na cava e dodonu me yaco tiko ni sa yaco na duavata ena noqu kuoramu ni matabete?
- Na sala cava so e rawa kina niu veitaratara kina kei ira na lewe ni kuoramu ena veisiga?

IKURI NI VEIVUKE

- Henry B. Eyring, “Kuoramu ni Matabete,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2006, 43–45.

“Au sa vulica mai ena vica na yabaki ni kaukauwa ni dua na kuoramu e sega ni tiko ena iwiliwili ni matabete e tiko kina. e sega talega nilako mai ena nodra yabaki na lewena se nodra sa matua. Ia, na kaukauwa ni kuoramu e lako mai na nodra sa duavata sara ga na lewena mera sa bula dodonu. Na duavata vaka o ya ena matabete e sega ni rawa ena vanua au sa sotava oti mai na timi ni veitauicici, se dua na kalavo, se duatale na isoqosoqo ena vuravura oqo.

- Joseph B. Wirthlin, “Band of Brothers,” *Ensign*, Feb. 2008, 28–33. Vakasamataka mo vakaisosomitaka na italanoa ni lesone ni baleti Tom kei Bill kei na italanoa kei na ivakaraitaki mai na italanoa nei Elder Wirthlin.
- Joni 17:21; Mosaia 18:21; Vunau kei na Veiyalayalati 38:24–25, 27.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: takete ni Veivakatorocaketaki Vakayalo 7 (bete).
- Ena kuoramu, tokona e dua na lewe ni kuoramu ena dua nomu itaviqaravi ka veisiko vata kei koya.

Lesoni 16: *Loloma Cecere*

TARO

- Ena vukei ira vakacava na lewe ni kuoramu o peresitidi ni kuoramu mera vakatorocaketaka na loloma cecere?
- Me na vakaraitaka vakacava e dua na lewe ni Matabete i Eroni na loloma cecere?

IKURI NI VEIVUKE

- Gordon B. Hinckley, “The Need for Greater Kindness,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2006, 58–61. Vakasamataka me vukea na italanoa e tiko ena ivolavakarau ni Matabete i Eroni kei na italanoa kei na ivakasala mai vei Peresitidi Hinckley.
- Joseph B. Wirthlin, “Na iVakaro Cecere,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 28–31.
- *Tudei ena Vakabauta* (2004), 27–29, 96–97.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Matavuvale 7 (dikoni); iTaviqaravi ni Matavuvale 9 (vakavuvuli); iTaviqaravi ni Kuoramu 7 (bete).

- *Vunautaka na Noqu Kosipeli* (2004). Sureti ira na cauravou mera digitaka ka qarava vakaoti e dua na itaviqaravi mai na Vakasama ni Vuli kei na kena Bulataki wase 6, “iVakarau Vakarisitto” (t. 124). Tukuna vei ira mera na qai wasea kei na kalasi na ka era sa vulica.

Lesoni 17: *iVolaniveisiga Vakaitaukei*

TARO

- E vakaraitaka beka vakacava na lomani ira na noqu kawa na noqu maroroya tiko na ivolaniveisiga?
- Na cava au na vinakata mera kila me baleti au na noqu kawa mai na ivolaniveisiga?

IKURI NI VEIVUKE

- Henry B. Eyring, “O Mo ni Nanuma Deivaki Tiko,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 66–69.
- *Vunautaka na Noqu Kosipeli* (2004) wili kina na vakatutu ni ivolaniveisiga ni vuli:

Vunautaka na Noqu Kosipeli dau tukuna wasoma mo vakayagataka e dua na ivolaniveisiga me vukei iko mo kila, vakadeitaka, ka nanuma tiko na veika o sa vulica tiko. Elder Richard G. Scott e vakavulica, ‘na ka e kilai ka volai vakamatau sa ikoya na ka ena kilai vakarawarawa ena gauna e gadrevi kina. Na itukutuku vakayalo e dau veilauti e dodonu me dau maroi ena dua na vanua vakatabui, me rawa ni kila kina na Turaga na kena bibi vei iko. Na ivakarau oqo ena vakaikuritaka na nomu rawa ni ciqoma e so tale na veivakauqeti vakayalo,’ *Ensign*, Nov. 1993, 86). Vakaraica lesu na nomu ivolaniveisiga me rawa ni ko nanuma lesu na veivakauqeti vakayalo, raica e so na ivakavuvuli vou, ka vakadinadinataka na nomu sa tubucake tiko” x).

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalaou: Na noqu ivolaniveisiga, tabana 27 (dikoni, vakavuvuli, bete). Vakasamataka mera qarava na tikina oqo na cauravou ena gauna ni kalassi

Lesoni 18: *Na Vosa ni Vuku*

TARO

- Na kalougata cava sa soli mai vei au kei na noqu matavuvale ena kena sa bulataki na Vosa ni Vuku?
- E vukea vakacava na bulataki ni Vosa ni Vuku na kena ciqomi na veivakauqeti ni Yalotabu?

IKURI NI VEIVUKE

- *Tudei ena Vakabauta* (2004), 186–88.
- 1 Korinica 3:16–17; 6:19–20; Vunau & Veiyalayalati 49:18.

KA E SOTAVI

- *Vunautaka na Noqu Kosipeli* (2004). Sureti ira na cauravou mera vulica mera vakatavuvulitaka na Vosa ni Vuku (t. 78). E na dua na itaviqaravi ni loma ni macawa

VEIVUKE KINA VEIVAKAVULICI

Dau sureta na Yalotabu ni dau soli vei ira na lewe ni kalasi na gauna mera dabe ka vakasama lo. Vakasamataka me soli vei ira na gauna mera vakasamataka na ka era sa vulica ka vola na ka era sa vakila (raica Veituberi, Me iLutua ni Noda Bula, 68–70).

vakasamataka me dramataki na veika e sotavi mai. Tukuna vei ira na cauravou mera okata ena nodra drama na nodra ivakadinadina ni kalougata e kauta mai na bulataki ni Vosa ni Vuku.

Lesoni 19: *Vakamalumalumutaki ni Veitemaki*

TARO

- Ena rawa vakacava beka vei au meu vukei ira na lewe ni noqu kuoramu ni matabete mera vakamalumalumutaka na veitemaki?
- Meu na maroroya rawa beka vakacava na noqu itagede ni duidui tu na ka era vakamareqeta na bula vakavolivoliti au?
- Na sala cava soti e dau muria o Setani me vakalecaleca kina na nona dau lawakitaki au ka temaki au meu voroka e dua na ivakaro ka biliga sobu na noqu ivakatagedegede.

IKURI NI VEIVUKE

- David A. Bednar, “Na Liga Savasava kei na Yalo sa Savasava,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 80–83.
- *Tudei ena Vakabauta* (2004), 174–76. Vitu na vakasama sa volai tu me vukea na vakamalumalumutaki ni veitemaki.
- Vakatekivu 39:7–14; 3 Nifai 18:15–18.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: takete ni Veivakatorocaketaki Vakayalo 12 (vakavuvuli).
- Sureti ira na cauravou mera veitalanoataka kei ira na nodra itubutubu se mera na kida-va ka drotaka rawa vakacava na veitemaki.

Lesoni 20: *Vakayagataki donu ni Galala*

Sega na ikuri ni vakatutu

Lesoni 21: *Vakasama Makare: Vosa Savasava*

TARO

- Na cava soti na ivurevure ni vakanananu ca ka na vakavunana vosa case ivakarau ca?
- Meu na vakatulewataka rawa vakacava na veika au raica kei na ka au rogoca? Na cava meu cakava meu na vakatulewataka rawa na noqu vakasama?

IKURI NI VEIVUKE

- Gordon B. Hinckley, “Au sa Savasava,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2007, 60–62.
- Jeffrey R. Holland, “Vosa ni Agilosu,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2007, 16–18.
- Charles W. Dahlquist, “Who’s on the Lord’s Side?” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2007, 94–96.

KA E SOTAVI

- Sureti ira na cauravou mera vulica na ulutaga ni iyaloalo kei na itovo vakasisila ena *Tudei ena Vakabauta* (2004), 117–18, 128–29. Vakauqeti ira na cauravou mera vakarautaka e dua na lesoni baleta na ulutaga oqo ka wasea ena dua na kalasi ni veivakavulici.

Lesoni 22: *NaYalayala ena Uqeta na ka eda Cakava*

TARO

- Na yalayala cava soti au sa cakava oti? Na cava soti au sa yalataka vua na Kalaou me tiki ni yalayala oqo? Au sa kalougata vakacava ena kena maroroi na yalayala oqo?

IKURI NI VEIVUKE

- David A. Bednar, “Me Tiko Ga Kei Keda Na Nona Yalotabu,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2006, 28–31.

“Ni da sa papitaiso, eda sa vakayacora edua na veiyalayalati bibi kei na Tamada Vakalomalagi. Na veiyalayalati e cakava na Kalou kei na tamata ka sa bula tu e vuravura edaidai, ka sa bibi sara me kilai ni Kalou ga e lewa na kena lawa na veiyalayalati kece sara vakayalo. O iko kei au daru sega ni lewa e dua na ka ena gacagaca ni veiyalayalati oya. Ia, na bulataki ni galala yadua, eda sa vakadonuya na vakatutu kei na ka e vinakati ena veiyalayalati me vaka sa tauyavutaka oti tu na Tamada Tawamudu” (tt. 28–29).

- Alama 60:34.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: Noqu iVolaniveisiga, tabana 27 (dikoni, vakavuvuli, bete). Vakasamataka me soli vei ira na cauravou na gauna ena kalasi mera vola na ka e rawa ni ra cakava mera “dau nanumi Koya tikoga,” kei na veigauna era sa dau vakila ni “Nona Yalotabu” sa tiko vata ga kei ira.

Lesoni 23: *Masulaka na Veituberi*

TARO

- Na cava e rawa niu cakava meu sureta kina na Yalo Tabu?
- Ena rawa vakacava niu wasea na noqu vakanananu kei na veivakaeqeti ni Yalo Tabu?

IKURI NI VEIVUKE

- Richard G. Scott, “Vakayagataki ni iSolidsoli Vakalou ni Masu,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2007, 8–11.
- Robert D. Hales, “iVakatakila vei Keda Yadua: Na Nodra iVakavuvuli kei na iVakaraitaki na Parofita,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 86–89.

VEIVUKE KINA VEIVAKAVULICI

O ira na lewe ni kalasi era na kila ka bulataka na ivakavuvuli ni ra sa dau vulica na ivolanikalou kei na nodra itukutuku na parofita. Kerei ira na cauravou mera vakaraica na veivakavuvuli kei na so tale na veika matailalai ena gauna era wiliwili tiko kina. Me kena ivakaraitaki, sa na rawa ni ko tukuna, “Ni ko wilika tiko na tikina oqo, vakaraica na . . .” Ni ra sa vakaraica oti na ivolanikalou, tarogi ira na lewe ni kalasi mera wasea na ka era sa kunea (raica Veituberi, Me iLutua ni Noda Bula, 55).

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviwaravi ni Matavuvale 3 (vakavuvuli).
- Wilika na veika baleta na masu ena *Tudei ena Vakabauta* (2004), 118–23. Vola ena nomu ivolaniveisiga na kena rawa ni vukei iko na ivakavuvuli oqo me levu cake na nomu veitaratara ka vakaibalebale kei na Tamada Vakalomalagi.

Lesoni 24: Veivutuni e Yavutaki vei Karisito**TARO**

- E cakava vakacava na Veisorovaki i Jisu Karisito meu rawa kina ni veivutuni?
- Na cava soti na kalougata ni veivutuni?

IKURI NI VEIVUKE

- Russell M. Nelson, “Veivutuni kei na Saumaki,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2007, 102–5.
- *Tudei ena Vakabauta* (2004), 132. Vakasamataka mo vakabibitaka na wase e tiko kina na vakatutusa.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Matavuvale 3 (vakavuvuli, dikoni). Vakarau ka vakavulica na ulutaga ni veivutuni.

Lesoni 25: Veivosoti**TARO**

- Na cava e bibi kina meda vosoti ira na tani?
- Na cava ena yaco ni da vosoti ira na tani?

IKURI NI VEIVUKE

- Gordon B. Hinckley, “Veivosoti,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2005, 81–84. Vakasamataka mo veisosomitaka na italanoa mai na iwase ni vulici ni veivosoti kei na ivakaraitaki mai na vosa nei Peresitedi Hinckley
- Dieter F. Uchtdorf, “Gauna ni Lesu Bula” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2007, 99–101.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Matavuvale 3 (vakavuvuli, dikoni). Vakarau mo vakavulica na ulutaga ni veivosoti.
- Vakasamataka mo sureti ira na lewe ni kuoramu mera kere veivosoti mai vua e dua era sa vakacudruya, se mera vosota e dua ka a vakacudrui ira.

Lesoni 26: Cakavinaka Ena Siga ni Vakacegegu**TARO**

- Na cava meu cakava meu vakarokorokotaka kina na Siga ni Vakacegegu ni sa cakava tu o vuravura me siga ni qito kei na veivakamarautaki?

- Meu na kila rawa vakaeeve ni dua na itaviqaravi sakilikili me qaravi ena Siga ni Vakacegegu? (raica V&V 59:9–13).
- Cava na vuna meu tukuna kina vei ira na noqu itokani se cava meu na vakayacora ena Siga ni Vakacegegu?

IKURI NI VEIVUKE

- Dallin H. Oaks, “Gospel Teaching,” *Ensign*, Nov. 1999, 78–80. Vakasamataka na ivakasala oqo ni ko vakavulica tiko na lesoni oqo:

“Na qasenivuli sa vakaroti me vakavulica, ‘na ivakavuvuli ni kosipeli’ kei na ‘ivunau ni matanitu vakatui’ (V&V 88:77) me ra na kakua ni vakavulica na matailalai ni lawa se na kena bulataki. Kena ivakaraitaki me kakua ni ra vakavulica e dua na lawa me lewa se me vica na ikatini dodonu, ka me kakua ni ra solia e dua na lisi *caka* kei *kakua ni caka* me maroroi kina na vakarokorokotaki ni Siga ni Vakacegegu. Ni sa vakavulica na qasenivuli na ivunau kei na ivakavuvuli mai na ivolanikalou kei na parofita, na veika matailalai oqori se lawa sa itavi raraba ni lewenilotu yadua kei na matavuvale” (t. 79).

- *Me iSakisaki ni iTabagone* (ivolalobi, 2001), 32–33.

- *Tudei ena Vakabauta* (2004), 145–47.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: Veivakatorocaketaki Vakayalo 2 (vakavuvuli).
- Levu sara na gauna era dau kerei na cauravou mera vakaitavi ena dua na itaviqaravi ke sega ni dodonu me caka ena Siga ni Vakacegegu. Vakasamataka me dramataki na ka e yaco ni basika na gauna vaka oqo. Vakauqeti ira na cauravou mera vakaraitaka se cava e bibi kina vei ira na siga oqo

Lesoni 27: Vakarokoroko**TARO**

- Na cava soti meu rokova?

IKURI NI VEIVUKE

- Gordon B. Hinckley, “Words of the Prophet: The Body Is Sacred,” *New Era*, Nov. 2006, 2–5. Vakasamataka mo sosomitaka na ka e volai tu ena “Reverence for Our Bodies” ena

tabana e 97 ni ivolavakarau ni Matabete iEroni kei na vosa-cavuti nei Peresitedi Hinckley;

“Au sa druka ena veikamana baleta na vakasama kei na yago ni tamata. O sa bau vakasamataka mada na veikamana baleti iko, na matamu mo rai tiko kina, na daligamu mo vakarorogo tiko kina, na rorogo ni domomu mo vosa tiko kina? Ena sega ni dua na itaba ni veitaba me na vakatauvavatani rawa kei na mata ni tamata. Ena sega ni dua na gaunisala ni veivosaki me na vakatauvavatani rawa kei na rorogo ni domo kei na daliga. Ena sega ni dua na pamu e buli me na cicibalavu vakavinaka me vaka na uto ni tamata. Ena sega ni dua na komupiuta se dua ga na ka e bulia na daunivakadidike me na tautauvata kei na vakasama ni tamata. Sa dua na ka talei o iko . . .

VEIVUKE KINA VEIVAKAVULICI

O ira na lewe ni kalasi era na dau vakaitavi vakalevu ni ra dau wasewasei vakailawalawa lalai. Vakayagataka na cakacaka vakailawalawa niko vinakata mera vakauqeti na cauravou mera veidutaitaka na isau ni nodra taro, veitalanoataka na taro, mera duavata ena dua na inaki, se mera veivakavulici vakai ira. (raica Veituberi, Me iLutua ni Noda Bula, 161).

“O iko o Luvena na Kalou, na Nonma ibulibuli vakatui. Ni sa bulia oti na vuravura, wasea na butobuto mai na rarama, wasea na wai, bulia na matanitu ni veivunikau kei na ika, —ni sa oti kece oqo, sa qai bulia na tagane kei na yalewa.

“Vakarokorokotaka na yagomu sa tukuna tu na Turaga ni yagomu e valetabu” (t. 2.)

- Jay E. Jensen, “Na Kaukauwa ni Veivakamamautaki ni Sere-nilotu,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2007, 11–13. Na italanoa oqo ena vakaraitaka na kena rawa ni sureta na vakarokoroko na serenilotu.

Lesoni 28: Rokovi na itutu ni Yalewa

TARO

- Na cava me ra dau rokova kina na Matabete iEroni na itutu ni yalewa, goneyalewa, kei na gone.
- Meu na rokova vakacava na itutu vakayalewa?

IKURI NI VEIVUKE

- James E. Faust, “iTukutuku vei ira na Makubuqu,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2007, 54–56. Na vosa e tiko kina e vica vata na parakaravu ka vakamacalataka na bibi ni itavi e tiko vei ira na cauravou ena nodra rokova na itutu ni yalewa.
- Dallin H. Oaks, “iYaloyal Vakasisila,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2005, 87–90.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: Na Noqu iVolaniveisiga, tabana 27 (dikoni, vakavuvuli, bete). Sureti ira na cauravou mera vola ena nodra ivolaniveisiga, se mera “ivakaraitaki vinaka vakacava vei ira na yalewa, goneyalewa kei na gone” (inaki ni Matabetebete i Eroni). Vakasamataka me rau wasea e lewe rua na lewe ni kuoramu na ka rau a sotava.

Lesoni 29: Na Matavuvale Tawamudu

TARO

- Au dau vakaukauwataki niu tu vata kei iratou na noqu matavuvale, ia niu tu vata kei ira na noqu ilawalawa e dau dredre na bulataka na itagede ni Turaga Ena rawa vakacava kina ka au sa kila tu niu luve ni Kalou me vakaukauwataki au meu na digitaka ga na ka dodonu?
- Me vaka ni tu vei au na Matabete i Eroni, na cava e rawa niu cakava meu vaqacotaka kina na noqu matavuvale?

IKURI NI VEIVUKE

- M. Russell Ballard, “Na Ka Bibi Duadua Ena Dede Duadua,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2005, 41–44.
- Mary N. Cook, “Vaqaqacotaka na iTikitiko kei na Matavuvale,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 11–13. Na itukutuku oqo e tiko kina na vakasama me vaqaqacotaka na matavuvale (raica na ikarua ni taro e cake).
- *iSakisaki ni iTabagone* (tikidua, 2001), 6.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Matavuvale 3 (dikoni), iTaviqaravi ni Matavuvae 4 (vakavuvuli, bete).
- Wilika yadudua se wi;lika vaka-koramua na ivakaro ni matavuvale. Veitalanoataka se tara vakacava na veilutaga yadua na kena vaqaqacotaki na bula ni matavuvale nikua.

Lesoni 30: Na Yavu ni Veivakabulai

TARO

- Na cava e dau vakatokai talega kina na yavu ni veivakabulai me yavu ni bulamarau?
- ena vukea vakacava na ka e kilai baleta na yavu ni veivakabulai na kena vakasamataka vakavuku na veika dredre e dau sotavi, me vaka na mate se tauvimate, se na ivakarau ni bulasavasava, me vaka na tiko savasava kei na vakalutudra.

IKURI NI VEIVUKE

- L. Tom Perry, “Na Yavu ni Veivakabulai,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2006, 69–72.
- Richard G. Scott, “Dina Vakalesuimai,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2005, 78–81.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Matavuvale 3 (dikoni), iTaviqaravi ni Matavuvale 4 (vakavuvuli, bete). Vakarau mo vakavulica na ulutaga ni yavu ni veivakabulai kina nomu matavuvale se vata kei rau na daukaulotu.
- Tukuna vei rau na cauravou me rau makatata na maka ni gaunisala ka na vukei rau me rau tiko ga ena sala ni kosipeli.

Lesoni 31: Masumasu ka Lolo Tikoga

TARO

- Na veivakalougatataki vakayago vakayalo cava e rawa niu ciqoma mai na lolo ena kena ivalavala dodonu?

IKURI NI VEIVUKE

- Douglas L. Callister, “Noda Kila Ni Da Sa Kila Tiko,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 100–101. Veitalanoataka e dua na italanoa ka tukuna o Elder Callister baleta ni lolo e rawa ni vaqaqacotaka na nona ivakadinadina e dua na tamata.
- Carl B. Pratt, “Na Veivakalougatataki ni Lolo Vakadodonu,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2004, 47–49.
- *Tudei ena Vakabauta* (2004), 66.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Matavuvale 4 (vakavuvuli).
- Vakauqeti ira na cauravou mera vakanamata ki na dua na inaki ni nodra lolo ena Sigatabu ni lolo ka tarava. Ena soqoni ni kuoramu ka tarava, veitalanoataka se vukei

VEIVUKE KINA VEIVAKAVULICI

Dau sureta na Yalotabu ni dau soli vei ira na cauravou na gauna mera soli ivakadinadina ena gauna ni kalasi. Ni sa oti na kalasi, vakasamataka me dua se rua na cauravou me rau vakalekalekataka ga na lesoni ka wasea se cava erau sa bau vulica.

ira vakacava na cauravou mera vakavinavinakataka na ibalebale ni lolo ena nodra bula yadua.

Lesoni 32: *iKatini*

IKURI NI VEIVUKE

- Gordon B. Hinckley, “E Ligana Dauloloma,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2006, 115–18. Na itukutuku oqo e tiko kina na italanoa ni veivakalougatataki ni kena dau saumi vakadodonu na ikatini (t. 117–18).
- Yoshihiko Kikuchi, “Me Butakoca li na Kalou na Tamata?” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2007, 97–98.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni iTabagone 6 (vakavuvuli). Me tiki ni vakamuri ni ituvatuva vakailavo, vakatututaka me saumi vakadodonu na ikatini.

Lesoni 33: *Vulici ni iVolanikalou*

Sega na kena ikuri

Lesoni 34: *Talairawarawa*

TARO

- Ena kauta vakacava mai vei au na galala kei na veimaroroi na talairawarawa kina ivakaro ni Kalou?
- E a parofisai o Aisea ni ena gauna mai muri era na vakatoka na tamata na ca me vinaka kei na vinaka me ca. Na ivakaraitaki cava e rawa ni ko solia me baleta na ka oqo ena gauna edai?

IKURI NI VEIVUKE

- Richard G. Scott, “Na Veisorovaki Ena Rawa ni Vakadeitaka Na Nomu Vakacegu Kei Na Marau,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2006, 40–42. Na itukutuku oqo e vakaraitaka na nona kauta mai na veitaqomaki na talairawarawa (raica na imatai ni taro e cake).
- Spencer J. Condie, “Me Nomu na Vosa ni Yalayala e Levu Sara ka Talei,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 16–18.
- *Me iSakisaki ni iTabagoneo* (ivolalobi, 2001), 14–19. Vakaraica na itagede ni Turaga ena isulusulu kei na irairai, wili kina na tatu kei na cula ni tikiniyago.
- *Vunautaka na Noqu Kosipeli* (2004), 122. Vakasamataka mo vakayagataka na ivolanikalou kei na taro baleta na talairawarawa me vukeya na veitalanoa ni kalasi.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Matavuvale 3 (vakavuvul).

Lesoni 35: *Na Sakaramede*

TARO

- Na cava e bibi kina meu buladodonu ka dau vakarokoro ko ena gauna au qarava kina na sakaramede? Na cava e dodonu meu cakava kevaka meu kila niu sega niu buladodonu meu qarava na sakaramede?
- Na gauna a dau qarava tiko kina na sakaramede, na cava au dau cakava kei na kequ irairai e rawa ni dau kauta laivi na nodra vakasama na lewe ni tabanalevu se tabana ena nodra vakavoua tiko na nodra veiyalayalati?

IKURI NI VEIVUKE

- L. Tom Perry, “Ni Da sa Dau Taura na Sakaramede,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2006, 39–42.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Kuoramu 1 (bete).
- Kauta na sakaramede vua na lewenilotu ka sa tu ga e vale.

VEIVUKE KINA VEIVAKAVULICI

O ira na lewe ni kalasi era na makutu na vakaitavi ni ra sa vakacavara e dua na itavi e lesi vei ira ka ra qai mai wasea na ka era sa vulica. De ko na via kerei ira na cauravou mera vakawilika na nodra ivolanikalou se nodra vosacavuti ga vakaira vola nodra isau ni taro se ka era vakila se na ka era nanuma baleta na isau ni dua na taro (raica Veituberi, Me iLutua ni Noda Bula, 55).

Lesoni 36: *iVakadinadina*

TARO

- Na sala cava so e rawa ki na ivakadinadina me dua na ka au bulataka, ka sega ni dua tu ga na ka au vakabauta?
- Na cava so na ivakatautauvata ni dua na ivakadinadina e caudre tiko ka rarama kei na dua na bukawaqa e uturi tikoga na kena buka.

IKURI NI VEIVUKE

- Robert D. Hales, “iVakatakila kivei Keda Yadua: Na Nodra iVakavuvuli kei na iVakaraitaki na Parofita,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 86–89. Na itukutuku taucoko oqo e tiko kina na ivakasala ni veivuke kei na ivakaraitaki ni kena rawa ni ciqomi e dua na ivakadinadina ena ivakatakila yadua.
- Douglas L. Callister, “Noda Kila Ni Da sa Kila Tiko,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 100–101.

Ni sa vakadeitaki e dua na ivakadinadina, sa na tiko e dua na igu mai vei koya ka tiko vua me na wasea na ivakadinadina o ya vei ira na tani. Ni sa duri mai na wai ni papitaiso o Bigham Young sa qai kaya: “Sa tiko vei au na yalo ni Turaga, kau vakila ni sui ni yagoqu ena waicala vakavo meu vosa vei ira na tamata. . . . Taura e dua na aua na dede ni matai ni ivunau meu vunautaka. Au dolava ga na gusuqu ka sa vakasinaita na Turaga.’ Ni sega ni na vakamakama e dua na buka, vakavo me caudre cake na kena yameyame, ena sega talega ni dei na ivakadinadina vakavo kevaka me dau talaucaki” (t. 101).

- Alama 5:46; 17:2–3.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Matavuvale 2 (dikoni, vakavuvuli, bete).

- Bolei ira na cauravou mera wilika na Joseph Smith—History 1:8–20, 25–26 ka vakaraica na veika e vakayacora o Josefa Simici me rawata kina na nona ivakadinadina. Kerei ira mera wasea na ka era sa vulica rawa vei ira na nodra itubutubu se o nodra iliului ni matabete

Lesoni 37: *Na Matabete i Eroni*

TARO

- Niu vakasamata na mataqali tagane sa solia vei ira na Kalou na Nona matabete (raica Eparaama 1:2; Alama 48:11–18; Ilamani 10:4–7), na cava au vulica rawa me baleta se o cei o au kei na cava au rawa ni rawata?

IKURI NI VEIVUKE

- Henry B. Eyring, “Dua na Kuoramu ni Matabete,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2006, 43–45. Vakasamataka mo wasea na italanoa ni peresitedi gone ni kuoramu.
- Robert D. Hales, “Vei Kemuni na Matabete i Eroni: Vakarau kina Veiyabaki ni Vakatuwewa,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2007, 48–51.

Na Matabete i Eroni e matabete ni vakarau, ka sa soli mai me baleti kemuni ena gauna sara ga oqo. *Se na vakaeeve* nomu taura tu na matabete ena gauna oqo *ena vakarautaki* iko mo na vakatuwewataka na digidigi bibi duadua ena veisiga ni mataka. Na digidigi oqo e wili kina na ciqomi ni Matabete iMelikiseteki, na lako ki valetabu, lako ki kaulotu, qaravi me rawa e dua na itagede vinaka ni vuli, digitaki ni dua na cacakaka, kei na digitaki ni dua na itokani me na laki vauci ki valetabu ena bula oqo vakauasivi na bula sa bera mai” (p. 48).

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Kuoramu 4 (dikoni, bete).

Lesoni 38: *Gumatuataki ni Qaravi ni iLesilesi ni Matabete i Eroni*

TARO

- Na cava e rawa niu cakava ena loma ni noqu kuoramu vakakina ena veisiga meu gumatuataka kina na itavi ni Matabete i Eroni?

IKURI NI VEIVUKE

- Thomas S. Monson, “A Matabete Vakaturaga,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 59–61.
- Gordon B. Hinckley, “Rise Up, O Men of God,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2006, 59–61.

“E sega ni dua na tagane qase se cauravou ena ivakoso oqo ena yakavi nikua ena sega ni rawa ni vakavinakataka cake na nona bula. Ena ganita me vakakina. Na kena isoqoni ni tu vei keda na matabete ni Kalou. Kevaka meda cauravou ka sa ciqoma na Matabete i Eroni, sa dodonu mera na vukei keda na agilosu ka taqomaki keda. O ya sa bau dua na ka totoka” (t. 60).

- Vunau kei na Veiyalayalati 13; 20:46–59; 84:33–44.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Kuoramu 2 (dikoni, vakavuvuli); iTaviqaravi ni Kuoramu 1 (bete).

Lesoni 39: *iTavi ni Kaulotu ena iVakaraitaki*

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: Takete ni Veivakatorocaketaki Vakayalo 11 (dikoni); Takete ni Veivakatorocaketaki Vakayalo 8–9 (vakavuvuli); iTaviqaravi ni Koramu 5, Takete ni Veivakatorocaketaki Vakayalo 7 (bete).

Lesoni 40: *Na Vale ni Kalou*

TARO

- Na cava e rawa niu kaya vua e dua na cauravou lotu YDE ka se bera tiko ni vakadeitaka ena nona bula na bibi ni vakamau ena valetabu.
- Ena rawa vakacava ni vukei au meu sabaya na veitemaki ni veisiga na noqu dau lako kina valetabu?
- Na cava e bibi kina vei au meu buladodonu baleta na ivolatara ni valetabu ka dina ga ni na sega beka ni rawa meu lako kina ena gauna oqo?

IKURI NI VEIVUKE

- James E. Faust, “Na Vakalesuimai ni Veika Kece,” *Ensign* kei na *Liaona*, May 2006, 61–62, 67–68.

E dua na ka e duatani toka kina na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai sa ikoya na ivakavuvuli me baleta na valetabu kei na veika tawamudu e salavata kaya ka ra vakayacori tiko e loma. Na noda veivaletabu rairai totoka era sa robota tu oqo na vuravura. E qaravi tu e loma na veicacakaka bibi. Peresitedi Gordon B. Hinckley e tukuna baleta na valetabu, “E vica wale tikoga na vanua e vuravura qo ena rawata kina na tamata na isau ni nona taro baleta na bula oqo baleta

na bula sa bera mai. Na bibi ni ka vuni baleta na vanua eda lako mai kina, na cava e mai caka tiko eke, kei na vanua eda sa lako tiko kina ena saumi mai vakadodonu ena valetabu. Eda a lako mai vua na Kalou ka mai tu eke e vuravura meda vakarautaka na lesu tale ki vua” (t. 67).

- Enrique R. Falabella, “Na Cava Eda Lewena Tiko Kina na Lotu Dina Duadua?” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 14–15. Vakasamataka mo na vakayagataka na italanoa kei Elder Falabella kei na nona matavuvale ni ratou lako tiko ki valetabu ena imatai ni gauna.
- Aisea 2:1–3; Vunau kei na Veiyalayalati 109:1–38; 124:39–41.

KA E SOTAVI

- Vakasamataka na bisopi me mai wasea na taro ni veivakatarogi ni ivolatara ni valetabu kei ira na cauravou.

VEIVUKE KINA VEIVAKAVULICI

O ira na lewe ni kalasi era na kila ka bulataka na ivunau ni ni kosipeli ni dau vakavulici vakarawarawa ka vakamatatataki. Wilika na ivolanikalou kei na lesoni mo kila rawa kina na ivunau me na rawa ni mua kina na lesoni. De ko na rairai via vola ena papa se mo vakaraitaka tu ga mera raica na cauravou (raica Veituberi, Me iLutua ni Noda Bula, 52).

Lesoni 41: *Tiko Savasava*

TARO

- Na cava e rawa niu vakavulica vua e dua na noqu itokani mai na dua tale na mata-vakabauta baleta na lewa ni Turaga ena tiko savasava. (raica *Me iSakisaki ni iTabagone* [ivolalobi, 2001], 26).
- Na cava so ena yaco ena kena dau saravi na iyaloalo vakasisila?

IKURI NI VEIVUKE

- Gordon B. Hinckley, “Rise Up, O Men of God,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2006, 59–61. Wasea na lewe ni ivola ka a vola mai e dua ka a vakamavoataki ena iyaloalo vakasisila.
- L. Whitney Clayton, “Sa Kalougata Ko Ira Kecega Sa Yalosa-vasava,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 51–53.
- “Na Matavuvale: Ai Vakaro ki Vuravura Raraba,” *Ensign*, Nov. 1995, 102.
- *Let Virtue Garnish Thy Thoughts* (ivolalobi, 2006).
- 1 Korinica 6:19–20; Jekope 2:5–6; Alama 38:12; Vunau kei na Veiyalayalati 42:43.

Lesoni 42: *Yalodina*

TARO

- Na cava sa qai bibi kina nikua meda dau yalodina tu ga?
- Na cava so na yaga ni yalodina, kevaka mada ga me na laki yacovi e dua na ka e sega ni namaki?
- Meu na yalodina vakacava tu ga vua na Tamada Vakalomalagi ena veika kece au cakava ena noqu bula?
- Na cava beka ena yaco meu na rawa kina ni dau temaki meu kakua ni yalodina?

IKURI NI VEIVUKE

- Richard C. Edgley, “Tolu na iTauwelu kei na Niusipepa 25 na Sede,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2006, 72–74. Na itukutuku ogo ena sauma na taro baleta na dina ena veisiga?
- *Tudei ena Vakabauta* (2004), 84; *Me iSakisaki ni iTabagone* (ivolalobi, 2001), 31. De o na vinakata mo tinia na lesoni ena kena wiliki na iwase ka tiko kina na Yalodina mai na *Tudei ena Vakabauta* kei na *Me iSakisaki ni iTabagone*.
- Aisea 5:20; 2 Nifai 9:34; Mosese 4:4.

KA E SOTAVI

- Sureti ira na cauravou mera wasea e dua na ka era sotava ka vakaraitaka ni ra yalodei mera vakaraitaka na nodra yalodina. Na cava e ganita me vakakina o ya?

Lesoni 43: *iYaya me vakayagata ena veisisivi kila na ivolanikalou*

Sega na kensa ikuri

Lesoni 44: *Mo Dauveituberi Vakamatavuvale Vinakacake*

TARO

- Na veivuke cava e rawa ni cakava na noqu kuoramu me veivukei ena qaravi vakavinaka na veituberi kina vuvale?
- Me na vakaavei na noqu ivakarau ni sa soli vei au na galala meu laki siko vuvale? Meu na vakaitavi vakavinaka vakacava?

IKURI NI VEIVUKE

- Thomas S. Monson, “Cakava na Nomu iTavi—Ena Kena Vinaka Duadua,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2005, 56–59.
- *Tudei ena Vakabauta* (2004), 125.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: Takete ni Veivakatorocaketaki Vakayalo 3 (vakavuvuli).

Lesoni 45: *Na Kaukauwa Tabu ni Vakatumukawa*

TARO

- Na cava so na veivakalougatataki ni kena maroroi na lawa ni tikosavasava? Na cava so na leqa ena yaco ni voroki na lawa ni tikosavasava?
- Dau vakayagataka vakacava o Setani na ka ni veivakamarautaki kei na volai ni itukutuku me vakabekabea cake kina.
- Na cava na ibalebale ni “mo raica talega mo kakua ni cudrucudru”? (Alama 38:12).

IKURI NI VEIVUKE

- James E. Faust, “iTukutuku vei ira na Makubuqu Tagane,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2007, 54–56.

“Oi kemuni kece na cauravou ka tiko vei kemuni na matabete sa nomuni itavi mo ni rokova na itutu ni yalewa. Ni ko ni vakaitokanitaki ira na goneyalewa matavinaka ena Lotu, sa nomuni itavi mo ni taqomaki ira mai na ka ni veivakaleqai kei na nodra bula vagoneyalewa. Na matabete sa tu oqori vei kemuni, sa tukuna tu vei kemuni na itavi levu mo ni maroroya na iveta e cake ni ivakaraitaki vinaka ena loma ni Lotu. Sa

dodonu mo kila ni sega ni dodonu mo takosova na iyalayala ni veivakayararataki kina veimoceri. Ko na vakayalia e dua na tiki ni veika vakatabui baleti iko kevaka mada torova yani na iyalayala ka vakasabaliataka na kaukauwa ni vakatumukawa. Ena qai laki rawa vakacava vua e dua vei keda me qarava rawa na itavi ogo ena bula tawamudu, kevaka mada ga e sega tiko vei keda na matua ni vakatumukawa e loma? Ni dua sa vakawati vua e dua na yalewa yalododonu ka lomana na Turaga, lomani iko, ka rokova na matabete sa dua na veivakalougatataki levu ena bula ogo kei na bulatawamudu.” (t. 55).

VEIVUKE KINA VEIVAKAVULICI

O ira na lewe ni kalasi era na kila ka bulataka na ivunau ni ra sa vakauqeti mera dui lewa ga na kena laki bulataka. Taroga na taro me vaka ogo, “Cava na vuna e bibi se vakaibalebale kina vei iko na ivunau?” “Na gauna cava o vakila kina ena nomu bula na kaukauwa e tiko ena ivakavuvuli ogo?” “Sa vakalougatataka vakacava na ivunau na nomu bula kei na nomu matavuvale?” (raica Veituberi, Me iLutua Ni Noda Bula, 159).

- Boyd K. Packer, “Au Na Segā Tale Ni Nanuma Na Nomu iValavala Ca,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2006, 25–28.
- *Tudei ena Vakabauta* (2004), 29.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou : iTaviqaravi ni Kuoramu 1 (bete).
- Ena *Me iSakisaki ni iTabagone* (ivolalobi, 2001), vakaraica ka veitalanoataka na nodra veiwekani o ira na veika oqo ena bula ni tikosavasava: na Vakaitau, iVosavosa, iVakatagi kei na Danisi, Veivakamarautaki kei na Veitukutuku Volai, iSulusulu kei na iRairai.

Lesoni 46: *Gauna ni Vakātulewa*

TARO

- Na ivurevure cava e rawa niu vakararavi kina me vukei au meu vakātulewa vakadodonu?
- Na cava meu cakava meu vakarautaki au meu na vakatauca na lewa bibi? (raica Luke 14:28–30).

IKURI NI VEIVUKE

- Robert D. Hales, “Vei Kemuni na Matabete i Eroni: Vakarau kina Vakātulewa ni Veiyabaki,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2007, 48–5 Vakasalataki ira na cauravou o Elder Hales mera vakarau rawa qo kina vakātulewa mai muri.
- *Me iSakisaki ni iTabagone* (ivolalobi, 2001).

“Yalomalua ka yalorawarawa mo vakarorogo kina vakasolo-kakana ni Yalotabu. Vakaliuca na vuku ni Turaga mai na nomu vuku.

“Ni ko sa cakava na veika oqo, sa na qai vakalevulevui iko na Turaga mai na nomu sasaga ga o iko vakataki iko. O Koya ena vakalevutaka na ka o na rawata, vakarabailevutaka nomu rai, ka na vakaukauwataki iko. O Koya ena solia vei iko na veivukei ko na gadreva mo sotava kina na nomu veivakatovolei kei na bolebole. Ko sa na qai sotava kina na marau dina ni ko sa mai kila na Tamada Vakalomalagi kei Jisu Karisito na Luvena, ka vakila na nodrau lomani iko” (t. 40, 42).

KA E SOTAVI

- Sureti ira yadua na cauravou mera wilika *Me iSakisaki ni iTabagone* ena macawa mai oqo. Ni sa wili oti na itagede yadua, me qai taroga na taro: “Sa veisotari tiko li na noqu vakātulewa kei na veivakasala oqo?” Kevaka e sega, me taroga, “Na cava meu veisautaka me rawa niu bula tiko ena kena ivakarau e vinakata na Turaga?”

Lesoni 47: *Vakatatabu kei na Solibula*

TARO

- Na cava so e vaka me ka ni solibula nikua ia era na kauta mai na veivakalougatataki mai muri?

IKURI NI VEIVUKE

- Bruce D. Porter, “Na Yalo sa Raramusumusu Kei na Yalo sa Bibivoro,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 31–32. Vakasamataka mo vakayagataka na vosa oqo me vukea na imatai ni wasewase ni lesoni.

- James E. Faust, “Vakatisaipeli,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2006, 20–23.

Lesoni 48: *Na Kaukauwa mo Veipapitaisotaki*

IKURI NI VEIVUKE

- David A. Bednar, “Me Tiko ga kei Keda na Nona Yalotabu” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2006, 28–31.
- *Tudei ena Vakabauta* (2004), 21–26.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: iTaviqaravi ni Kuoramu 6 (dikoni, vakavuvuli); Takete ni Veivakatorocaketaki Vakayalo 6 (bete).
- Sureti ira na cauravou mera wasea se cava era vakila ena gauna era papitaiso kina.

Lesoni 49: *Vakayagataki Vakavuku ni Gauna*

TARO

- Au na vakayagataka vakavuku vakacava rawa na gauna me vakatorocaketaki kina na noqu taledi kei na isolisoli sa solia tu vei au na Tamada Vakalomalagi?
- Na cava na ibalebale ni caka e levu sara na veika vinaka ena noqu digidigi ga vakataki au? (raica V&V 58:27–28). Na veivakalougatataki cava au na ciqoma mai na digitaki meu vakayagataka na noqu gauna ena levu sara na veika vinaka?

IKURI NI VEIVUKE

- Henry B. Eyring, “Na Siga Nikua,” *Ensign* kei na *Liaona*, Me 2007, 89–91. Vakasamataka mo sosomitaka na italanoa ni iLiuli ni Sikauti kei na italanoa kei Peresitedi Eyring ni veitalanoa tiko kei na dua na italai ni Kalou sa qase sara (t. 90).
- Dallin H. Oaks, “Vinaka, Vinakacake, Vinakacakesara,” *Ensign* kei na *Liaona*, Nov. 2007, 104–8.

KA E SOTAVI

- iTavi vua na Kalou: Vuli, Vakaitaukei, kei na Vakatorocaketaki ni Cakacaka (dikoni, vakavuvuli, bete) Sureti ira na cauravou mera vakaotia e dua na ka e vinakati ena vakatorocaketaki ni taledi, bula ga vakaikoya, kei na veiliutaki ena loma ni va na macawa mai oqo.

NA LOTU I
JISU KARISITO
NI YALODODONU
EDAIDAI

